

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์
Operational Standards of Child Development Centers under the Local
Administrative Organizations in Surin Province

ศุกลพิกษ์ ญณ์ มลาไยย์¹ สุรศักดิ์ ศรีกระจำง² ประกาศิต อานภาพแสนยากร² และประดิษฐ์ ศีลาบุตร²

องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 32130 ¹

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ²

E-mail: sukhonpijak@gmail.com

Received: February 23, 2021; Revised: March 22, 2021; Accepted: March 22, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตาม ตำแหน่งวุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน และ 3) ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 331 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมา คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ในตำแหน่งปัจจุบัน ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันต่างกันมีความคิดเห็นต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐานตามแบบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กิจกรรมที่ครูใช้ในการพัฒนาหรือส่งเสริมการเรียนรู้ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีนโยบายในการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม แนวทางการพัฒนา คือ ควรดำเนินการให้ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารควรดำเนินการสรรหาบุคลากรให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลังใหม่ ครูควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กเล็ก

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างความเข้าใจให้ชุมชนได้เปลี่ยนทัศนคติว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ชุมชนก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนได้ทุกด้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายในการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: มาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aimed 1) to study operational conditions based on the standards of the child development centers, 2) to compare administrators' and teachers' opinions towards the operation based on the standards of the child development centers classified by education levels and experiences in the current positions, and 3) to study problems and development guidelines based on the operational standards of the child development centers under the local administrative organizations in Surin Province. The samples were 331 participants: administrators and teachers. They were randomized by stratified sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, t-test, and Analysis of Variance: ANOVA.

The research findings were found as follows.

1. The operation based on the standards of the child development centers under the local administrative organizations in Surin Province in the overall was at a high level. The aspect with the highest level was the management of the child development centers, followed by the academic and the activities according to the curriculum. The aspect with the lowest level was the buildings, environment, and security of the child development centers.

2. The findings of the comparison of the opinions of the respondents towards the operation based on the standards of the child development centers under the local administrative organizations in Surin Province classified by education levels and experience in the current positions showed that in the overall, the respondents with the different positions had the different opinions towards the operation based on the standards of the child development centers under the local administrative organizations in Surin Province significantly. The respondents with the different education levels and the different experiences in the current positions in the overall had no differences of the opinions towards the operational standards of the child development centers under the local administrative organizations in Surin Province.

3. The problems and the development guidelines based on the operational standards of the child development centers under the local administrative organization in Surin Province were that the child development centers lacked of autonomy in management, staffs were not sufficient, child development center buildings did not meet the standards of Department of Local Administration, activities the teachers used to develop or enhance the students' learning were not related to children's learning, the residents in the communities did not participate in the development of the child development centers, and Department of Local Administration did not have

policies to promote concrete early childhood development networks. The development guidelines were that the Director of Division of Education, Religion, and culture should be proceed to have the power to fully manage child development centers, the administrators should recruited enough staffs for child development centers, the Director of Division of Education, Religion, and culture should suggest that the administrators asked for the support for the construction of a new child development center building, the teachers should adjust the activities in accordance with the learning of young children, the administrators of Department of Local Administration should create understanding of the residents in the communities to change the attitudes to the new ones that the residents in the communities were able to participate and support in all aspects, and Department of the Local Administration should have policies to promote concrete early childhood development networks.

Keywords: Standards, Child Development Centers, Department of Local Administration

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการศึกษาของเด็กเล็ก โดยในมาตรา 54 ได้บัญญัติว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตั้งแต่อายุสามขวบ เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย นอกจากนี้รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในมาตรา 258 ด้านการศึกษา สรุปได้ว่า การปฏิรูปด้านการศึกษา ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาจนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนั้น ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงสถาบันครอบครัวที่เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการดูแลเด็กจะต้องให้ความสำคัญกับการดูแลเด็กเล็กหรือเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง เพื่อวางรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เข้มแข็งยั่งยืนในอนาคตต่อไป (สุรียา ช้องเสนาะ 2560)

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและการพัฒนาในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศ.ดร.เจมส์ เจ. เอกแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2542 ที่ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว”

ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่งและเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศไทยที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ภาครัฐ และทุกภาคส่วน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครู ผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคศาสนาและภาคธุรกิจ จึงต้องมี

ความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัยตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย “เด็กปฐมวัย” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัยว่า หมายถึง เด็กซึ่งมีอายุยังไม่ครบหกปีบริบูรณ์ และให้หมายรวมถึงทารกในครรภ์มารดาด้วย (กลุ่มพัฒนาการศึกษาปฐมวัย 2562)

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม ภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้า ส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน (กระทรวงมหาดไทย 2559)

ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนักวิชาการศึกษา รับผิดชอบดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 643 แห่ง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดสุรินทร์ จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 815 คน ครู จำนวน 1,408 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,223 คน กำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970) จากจำนวนประชากร 2,223 คน ได้ตัวอย่างในการวิจัยทั้งสิ้น 331 คน กำหนดตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ โดยแบ่งมาตรฐานการบริหารงานออกเป็น 6 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด จำนวน 66 ข้อ และทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อคำถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t – test Independent) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) และทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปรหลายกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมรายด้าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.34	0.39	มาก
2. ด้านบุคลากร	4.20	0.43	มาก
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.13	0.42	มาก
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.22	0.35	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน	4.19	0.47	มาก
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.16	0.44	มาก
เฉลี่ย	4.21	0.28	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่ามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 4.34$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.22$) และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 4.13$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม

รายการ	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.37	0.40	4.32	0.38	1.075
2. ด้านบุคลากร	4.24	0.39	4.18	0.44	1.256
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.22	0.35	4.08	0.44	2.909*
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.22	0.34	4.23	0.36	-0.132
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน	4.26	0.44	4.15	0.48	2.036
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.20	0.43	4.15	0.45	1.057
เฉลี่ย	4.25	0.23	4.18	0.30	2.218*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมรายด้าน

รายการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.31	0.38	4.37	0.40	-1.524
2. ด้านบุคลากร	4.16	0.44	4.26	0.39	-2.112
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.11	0.41	4.17	0.42	-1.385
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.23	0.36	4.22	0.33	0.367
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน	4.18	0.46	4.20	0.48	0.464
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.17	0.44	4.16	0.44	0.65
เฉลี่ย	4.19	0.30	4.23	0.25	-1.246

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยภาพรวม

ข้อ	มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1.	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	0.452	2	0.226	1.468
		ภายในกลุ่ม	50.454	328	0.154	
		รวม	50.906	330		
2.	ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	0.069	2	0.035	0.186
		ภายในกลุ่ม	61.255	328	0.187	
		รวม	61.325	330		

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยภาพรวม (ต่อ)

ข้อ	มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
3.	ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	0.267	2	0.134	0.750
		ภายในกลุ่ม	58.490	328	0.178	
		รวม	58.757	330		
4.	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	0.687	2	0.343	2.780
		ภายในกลุ่ม	40.507	328	0.123	
		รวม	41.193	330		
5.	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม	0.007	2	0.003	0.015
		ภายในกลุ่ม	73.471	328	0.224	
		รวม	73.478	330		
6.	ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	0.404	2	0.202	1.012
		ภายในกลุ่ม	65.426	328	0.199	
		รวม	65.830	330		
เฉลี่ย		ระหว่างกลุ่ม	0.027	2	0.014	0.164
		ภายในกลุ่ม	27.240	328	0.083	
		รวม	27.267	330		

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

5. ปัญหาและแนวทางการพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐานตามแบบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กิจกรรมที่ครูใช้ในการพัฒนาหรือส่งเสริมการเรียนรู้ไม่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีนโยบายในการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม

แนวทางการพัฒนา คือ ควรดำเนินการให้ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารควรดำเนินการสรรหาบุคลากรให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลังใหม่ ครูควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างความเข้าใจให้ชุมชนได้เปลี่ยนทัศนคติว่าการบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ชุมชนก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนได้ทุกด้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายในการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม

สรุปผลการวิจัย

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมา คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ในตำแหน่งปัจจุบัน ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันต่างกันมีความคิดเห็นต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐานตามแบบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กิจกรรมที่ครูใช้ในการพัฒนาหรือส่งเสริมการเรียนรู้ไม่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีนโยบายในการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม แนวทางการพัฒนา คือ ควรดำเนินการให้ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารควรดำเนินการสรรหาบุคลากรให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุน ก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลังใหม่ ครูควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างความเข้าใจให้ชุมชนได้เปลี่ยนทัศนคติว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ชุมชนก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนได้ทุกด้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายในการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นสถานศึกษาตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 18 กำหนดว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ (1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา

ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น ฯลฯ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัศมี ตู้จินดา (2557) ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีการบริหารงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระดับปฏิบัติมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรณุช อรุณเรือ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเมืองพิทยา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น และเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ครู ผู้ปฏิบัติการสอน นักการศึกษา นักจิตวิทยา และผู้เชี่ยวชาญในวงการต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มากขึ้น รองลงมา คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก มีการส่งเสริมการเรียนรู้ อบรมเลี้ยงดูที่เน้นเด็กเล็กเป็นสำคัญ การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กเล็ก พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีการจัดประสบการณ์แก่เด็ก พัฒนาเด็กเล็กผ่านการเล่นและกิจกรรมต่าง ๆ มีการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Beckley (1986) ได้ทำการศึกษา เรื่องการจัดตารางกิจกรรมประจำวันในโรงเรียนอนุบาล ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการจัดตารางกิจกรรมประจำวัน 3 ประเภท คือ นักเรียนที่ใช้ตารางกิจกรรมแบบเต็มวันทุกวัน มีความแตกต่างในเรื่องการจดจำ จำนวนเลขและตัวอักษร กลุ่มที่ใช้ตารางกิจกรรมแบบเต็มวันบางวันมีผลดีในเรื่องความสามารถในการเขียนจำนวนเลขได้ตามคำบอก จากข้อมูลของคะแนนโดยเฉลี่ย การจัดตาราง 62 กิจกรรมประจำวันแบบเต็มวันทุกวัน มีผลดีมากกว่าแบบอื่น ๆ การใช้ตารางกิจกรรมประจำวันแบบประจำวันเต็มวันทุกวันสามารถใช้เวลาในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ได้มากกว่าการจัดแบบอื่น ๆ และผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษานั้น เป้าหมายของนักศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน คือ คุณภาพของการศึกษา จึงควรมีการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่องเรื่องการจัดตารางกิจกรรมประจำวันของโรงเรียนและการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาเด็ก เนื่องจากประเภท ของการจัดตารางกิจกรรมประจำวันที่น่าสนใจกับนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดประสบการณ์ เนื้อหา หลักสูตร และครูผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wane (1984) ได้ทำการศึกษา เรื่องหลักสูตรและกิจกรรมในโรงเรียนอนุบาลเขต เลคแลนด์ (Leckland) นิวยอร์ก ค.ศ. 1963 - 1983 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้ม และรูปแบบของหลักสูตรโรงเรียนอนุบาล ในเขต เลคแลนด์ นิวยอร์ก ตั้งแต่ ค.ศ. 1963 - 1983 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามของครูผู้สอนชั้นอนุบาลทุกคน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรส่วนใหญ่จะบันทึกไว้อย่างละเอียดมากกว่าการบอกกล่าวจากครูสู่ครู ในสิบปีที่ผ่านมา หลักสูตรจะเน้นการศึกษาวิชาการมากขึ้น การทำงานของเด็กที่จัดเป็นกลุ่มลดลง ขณะที่การให้เด็กทำงานเป็นรายบุคคลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการทำงานของเด็กระบุถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลมาก เวลาที่ใช้ในการสอนทักษะทางสังคมและพละกายน้อยลง แต่ครูก็เห็นว่ายังเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ในการสอนของครูเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา แต่ไม่ได้ใช้แบบฝึกหัดในการเรียน การสอน ด้านที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีอาคารสถานที่ ที่ตั้ง จำนวน ชั้นของอาคาร ทางเข้า - ออก ตัวอาคาร ประตู หน้าต่าง บันได วัสดุ อุปกรณ์ สุขภัณฑ์ ห้องสุขา พื้นที่ใช้สอยภายใน สิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง สิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร รั้ว สภาพแวดล้อมและมลภาวะ พื้นที่เล่นกลางแจ้ง มาตรการด้านความปลอดภัย การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ เป็นไปตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ซึ่งสอดคล้อง

กับผลการศึกษาของ Den (2000) ได้ทำการศึกษา เรื่องการศึกษามาตรการด้านความปลอดภัย และแนวทางการป้องกันในเคาระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า นอกจากการจัดสาระการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยแล้วความปลอดภัยก็ไม่อาจมองข้าม ซึ่งความปลอดภัยดังกล่าวไม่ได้หมายถึงอุบัติเหตุทั่วไปเท่านั้น แต่ยังหมายถึงความมั่นคงต่อจิตใจอีกด้วย โดยเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องรอบตัวเด็ก ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้แนวคิดไว้ว่า ควรมีการออกแบบการสอนที่ปลอดภัยเมื่อเด็กมีปัญหาควรมีการรักษาอย่างเป็นระบบและควรมีบุคลากร ที่เชี่ยวชาญในการวางแผนจัดหลักสูตรความปลอดภัยในสถานศึกษาอีกด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมคิด คำดี (2553) ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของคณะกรรมการบริหารสังกัดเทศบาลในจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ การควบคุมดูแลอาคารให้เกิดความปลอดภัย เกิดความสะอาดสบาย ความเพียงพอ และเหมาะสมกับเด็ก การรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของทางราชการ

3. ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐานตามแบบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กิจกรรมที่ครูใช้ในการพัฒนาหรือส่งเสริมการเรียนรู้ไม่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีนโยบายในการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม แนวทางการพัฒนา คือ ควรดำเนินการให้ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารควรดำเนินการสรรหาบุคลากรให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลังใหม่ ครูควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างความเข้าใจให้ชุมชนได้เปลี่ยนทัศนคติว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ชุมชนก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนได้ทุกด้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายในการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในฐานะเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพของเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจไว้วางใจการก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ จะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้องซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญในการก่อสร้างอาคาร หรือการปรับปรุงอาคาร สถานที่ เพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการให้มีการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่ง

เพาะ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิภูลทุกวัน มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก ควรเป็นพื้นสนามหญ้า ดิน ทราย หรือวัสดุที่อ่อนนุ่ม ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในพื้นที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสมเช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะในกรณีที่นำเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสิ่งสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีบริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็กเล็ก โดยมีห้องส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก เช่นห้องศูนย์สื่อ ห้องนิทาน ห้องสมุด ฯลฯ ซึ่งทุกห้องต้องไม่ชื้น และไม่ร้อน ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ตุ๊กตา เป็นระเบียบและมีการยึดติดกับผนังหรือพื้นอย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่องใช้นั้นล้มได้ง่าย เหลี่ยมมุม ที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่มเพื่อป้องกันการกระแทกของเด็กเล็ก และควรมีมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ เช่น มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็กเล็ก มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงทีกรณีเกิดเหตุการณ์คับขัน หรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตราย ต่อเด็กเล็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นประจำไว้ มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กเล็ก มีมาตรการในการรับ - ส่งเด็กเล็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบมีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็กเล็ก ที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน ควรมีการสำรวจ ประเมิน และจัดการจุดเสี่ยงด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ทราบถึงปัญหาอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐาน และนำผลที่ได้มาปรับปรุงมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องเล่นสนามของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเนื่องจากการเล่นและการเคลื่อนไหวของเด็กเล็ก เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ ทำให้ร่างกายเกิดความแข็งแรง มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวต่าง ๆ และนำผลที่ได้มาประกอบการจัดหาเครื่องเล่นสนามที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็ก

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ผศ. ดร.สุรศักดิ์ ศรีกระจำน ประธาน กรรมการที่ปรึกษา รศ.ดร.ประกาศิต อาณาพาสณยากร และ ผศ.ดร.ประดิษฐ์ ศิลานุต กรรมการที่ปรึกษาที่ได้ให้คำปรึกษาและให้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย ผู้บริหารและครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มพัฒนาการศึกษาปฐมวัย. **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562.
- จิรนุช อรุณเรื่อ. **ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- รัศมี ตูจินดา. **การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2557.
- มหาดไทย, กระทรวง. **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559.
- สมคิด คำดี. **การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของคณะกรรมการบริหารสังกัด เทศบาลในจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2553.
- สุริยา ช้องเสนาะ. **การจัดการศึกษาเด็กเล็กให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560.
- Beckley, W. L. **Kindergarten scheduling options and effects education, earl childhood, length of school Master's**. (Thesis M.ED.) Tecumseh: Graduate school Drake University, Photo copied, 1986.
- Den, F. **Studies in safety Availabl epromotion for preschool children**. (online) 2000 (cited 20 December 2009). from Norrbackahuset Karolinska Sjukhuset.
- Krejcie, R. V. and D. W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement**. 30, 3 (1970): 607-610,
- Wane, E. D. **Kindergarten curriculum and programs in lakeland country**. Gainesville: Santafe University, 1984.